

OPPIMISTA YHTEISÖSSÄ

Esitys korkealaatuisen koulutuksen yksiköksi 2007–2009

Kielikeskus, Tampereen yliopisto

www.uta.fi/laitokset/kielikeskus

KIELIKESKUKSEN KOULUTUSTEHTÄVÄ

Tämä on annettu meille tehtäväksi

Äidinkielen hallinta, monipuolinen vieraiden kielten taito ja muiden kulttuurien ymmärtäminen ovat olennaista akateemisen tutkinnon suorittaneiden pääomaa. Kielikeskuksen tehtävänä on kehittää näitä valmiuksia osana yliopistollisia tutkintoja ja akateemista sivistystä:

Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielillä virka-alueella ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä

2) vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004

Tampereen yliopiston johtosäännön (1998, 29 §) mukaan kielikeskus 1) järjestää yliopiston tutkintoihin liittyvää tai muutoin tarpeellista kotimaisten ja vieraiden kielten kielitaidon sekä siihen liittyvää kulttuurin tuntemuksen ja viestintätaitojen opetusta sekä 2) harjoittaa kielitaidon opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja tulosten arviointiin liittyvää tutkimus-, tiedotus-, palvelu- ja kokeilutoimintaa.

Näin sen näemme: akateemisen asiantuntijuuden kehittäminen

Yliopistokoulutuksen tavoitteena on kehittää akateemista asiantuntijuutta, mikä konkretisoituu suurelta osin kielen ja viestinnän avulla. Kieli- ja viestintätaidot ovat siis keskeinen osa asiantuntijan ammatillista osaamista.

Kieli- ja viestintätaidot

Pedagogisen ajattelumme mukaisena koulutustavoitteena on, että akateeminen asiantuntija pysyy viestimään tarkoituksenmukaisella tavalla sekä suullisesti että kirjallisesti erilaisissa ammatillisissa ja sosiaalisissa tilanteissa. Tästä syystä koulutuksessa painotetaan yleisten kieli- ja viestintätaitojen ohella

- tieteellistä viestintää sekä sosiaalistumista oman tieteenalan kielenkäyttöön ja kulttuuriin
- erityisalojen viestintää, joka ottaa huomioon eri koulutusalojen erityistarpeet
- työelämässä tarvittavia kielellisiä ja viestinnällisiä valmiuksia sekä monikulttuurista osaamista.

Nämä taidot ja valmiudet kiteytetään kielikeskuksen opetussuunnitelmassa koulutuksen ydinaineiksi, jotka ilmenevät tutkintotavoitteita tukevin, yhteisesti ymmärrettyinä ja hyväksytyinä oppimistavoitteina, sisältöinä ja arviointina. Alakohtaista ydinainesta määritellään ja tarkennetaan jatkuvasti yhteistyössä ainelaitosten kanssa, jolloin opetussuunnitelma nähdään prosessina, ei valmiina tuotteena.

Opetussuunnitelma on ankkuroitu Euroopan neuvoston *Yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment)*, joka kuvaa yleistä kielenkäyttöä. Tämän vuoksi opetussuunnitelmassa on otettu huomioon kunkin alan erityisvaatimukset sekä akateemisen viestinnän erityispiirteet ja tarkennettu opintojaksojen tavoitteita ja sisältöjä. Näkökulma on toiminnallinen, eli kielitaitoa kuvataan osaamislausekkeina.

Kieli- ja viestintätaitojen opetuksessa kehitetään myös asiantuntijuuteen kuuluvia yleisiä akateemisia ja työelämävalmiuksia, kykyä monikielisuuden ja -kulttuurisuuden ymmärtämiseen ja toteuttamiseen sekä valmiutta elinikäiseen ja elämänlaajuiseen kielenoppimiseen. Nämä läpäisevät koko kieli- ja viestintäkoulutuksen menetelmällisenä periaatteena.

Akateemiset valmiudet ja työelämätaidot

Kieli- ja viestintäopinnot kehittävät akateemisen asiantuntijan työssään tarvitsemia taitoja, kuten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, esiintymis- ja esittämistäitoa, kriittistä lukutaitoa, tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaitoja sekä ongelmanratkaisu- ja projektityöskentelytaitoja.

Esimerkiksi yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ja verkottumista harjoitetaan käyttämällä erilaisia ryhmätyötaitoja kehittäviä (esimerkiksi yhteistoiminnallisia) työmenetelmiä ja oppimistehäviä. Tiedeyhteisöllisyyttä taas tukee se, että kursseilla eri pääaineiden opiskelijat toimivat oman oppiaineensa edustajina ja tutustuvat näin toisiinsa ja toistensa aloihin.

Verkottuminen ulottuu myös kansainväliseen toimintaan. Eri kieli- ja kulttuurialueilta tulevat opiskelijat kohtaavat toisiaan ja suomalaisia opiskelijoita kielikeskuksen kursseilla, mm. Intercultural Communication Studies -opinnoissa ja vaihto-opiskelijoiden avulla toteutettavissa *Cultural Conversations*, *Schwester-Bruder Programm* sekä *language link* -opinnoissa, joissa opiskelijat opettavat toisiaan vastavuoroisuusperiaatteella ja raportoivat oppimisestaan opettajalle.

”Durch das interkulturelle Lernen werden internationale Begegnungen ermöglicht. Es werden Kontakte geknüpft, die zur Vertiefung des grenzüberschreitenden Erfahrungsaustausches beitragen.”
– Saksa, Schwester-Bruder Programm -opiskelija

Monikielisuuden ja -kulttuurisuuden edistäminen

Tavoitteena on kouluttaa plurilingvaaleja, moninaisissa viestintätilanteissa äidinkielellä ja vieraililla kielillä menestyviä asiantuntijoita. Kielivalikoiman laajuus on yksi vastaus kansainvälistymisen haasteeseen. Yhteiskunnan tarpeita kielivalikoiman suhteen seurataan jatkuvasti esimerkiksi opiskelijamäärien, suoritettujen kieliopintojen, opiskelijapalautteen ja työelämästä tulevan palautteen avulla. Arviolta noin puolet yliopiston opiskelijoista suorittaakin kieli- ja viestintäopintoja yli tutkintoon vaadittavan määrän.

- Opetusta annetaan 12 kielessä, joista osaa voi opiskella alkeista lähtien: arabia, englanti, espanja, italia, japani, kiina, latina, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä.
- Koulutustarjonnan lisäksi itseopiskelustudio antaa monipuoliset mahdollisuudet muidenkin kielten oppimiseen (n. 2 200 kävijää vuodessa).
- Kielikeskuksella on 15 ulkomaisen yliopiston kanssa kahdenvälisiä opettaja- ja opiskelijavaihtosopimuksia. Yliopiston opettajavaihdossa kielikeskus on viime vuosina ollut kolmen aktiivisimman laitoksen joukossa.

Sopimusyliopistoista saapuvat vaihto-opettajat täydentävät kielikeskuksen opetustarjontaa. Näin on pystytty tarjoamaan esimerkiksi slovakian, tšekin ja liettuan kielten opetusta. Kokonaisuudessaan opettajavaihto rikastaa ja syventää sekä vaihtoon lähtevien että saapuvien opettajien ammattitaitoa ja lisää kansainvälistä kollegiaalista yhteistyötä sekä antaa virikkeitä kielikeskuksen omien käytäntöjen ja opetussisältöjen arviointiin.

Yliopiston ulkomaisten opiskelijoiden osallistuminen kursseille luo luonnollisia vieraan kielen käyttötilanteita suomalaisillekin opiskelijoille. *Intercultural Communication Studies* -opintokokonaisuus (25 op) antaa teoreettista ja käytännöllistä tietoa ja ymmärrystä kulttuurien välisestä viestinnästä. Opintokokonaisuuden opiskelijoista noin puolet on yliopiston ulkomaisia vaihto- tai tutkinto-opiskelijoita. Kansainvälistymistä tukee myös opetussyhteistyö (videokonferenssit) University of Cincinnatiin kanssa.

Yliopiston ulkomaisille opiskelijoille järjestetään Suomen kielen ja kulttuurin opintoja (*Finnish as a Foreign Language*, 26 op). Koulutus tarjoaa ulkomaisille opiskelijoille ja tutkinnon suorittaneille kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään.

Elämänlaajuisen ja elinikäisen kielenoppimisen tukeminen

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija oivaltaa olevansa vastuussa omasta oppimisestaan, oppii hyödyntämään ympäristöä ja siinä olevia toimijoita oppimisympäristönään sekä luo opiskelustrategian, joka toimii perustana elämänlaajuiselle ja elinikäiselle kielenoppimiselle sekä akateemisena asiantuntijana toimimiselle. Itsenäisen opiskelun taidot ovat tämän oivaltamisen rakennuspuita. Itseohjautuvuuteen perustuva oppimisenäkemyks onkin ollut keskeinen henkilökunnan sisäisessä koulutuksessa, ja siihen liittyviä työtapoja on kehitetty systemaattisesti vuodesta 1999 lähtien sekä kouluttajien johdolla että jaetun asiantuntijuuden periaatteella. Koulutussisältöjä ovat olleet mm. ryhmädynamiikka, itseohjautuvuus ja itsearviointi sekä oppimistyylyt ja -strategiat.

Pedagogisia välineitä jatkuvaan oppimiseen ohjaamisessa ovat avoimen ja opiskelijakeskeisen oppimisympäristön luominen, erilaisten apuneuvojen tarjoaminen, opettajan tehtävä oppimista tukevana ohjaajana sekä aktivoivat menetelmät ja oppimistehtävät.

Punaisena lankana opetuksessa ovat myös opiskelijoiden opiskelumotivaation lisääminen, kieltenoppimisen ja -opiskelun asenteisiin vaikuttaminen sekä myönteisten oppimiskokemusten tarjoaminen. Erityisen haasteellista tämä on niiden opiskelijoiden kohdalla, joille kieli- ja viestintäopinnot ovat vain tutkinnon pakollinen osa. Hyvän opiskeluilmapiiirin luominen tukee sosiaalista kanssakäymistä sekä vaikuttaa uskallukseen ja haluun käyttää kieltä. Kielikeskus onkin saanut tästä hyvää palautetta opiskelijoilta muun muassa kuormittavuuskyselyn yhteydessä syksyllä 2003. Opiskelijan motivaatiota lisää myös se, että hän ymmärtää kieli- ja viestintäopinnot yhteyden muihin opintoihinsa ja oman asiantuntijuutensa kehittämiseen.

Muu palvelutehtävä

Kielikeskuksen maksullisen palvelutoiminnan yksikkö tarjoaa keskitetysti yliopiston sisäisille ja ulkoisille asiakkaille käännös- ja kielentarkastuspalveluja sekä koulutuspalveluja. Yksikkö järjestää lisäksi kansainvälisiä ja kotimaisia kielitestejä. Kielikeskus tarjoaa maksullisena palvelutoimintana kielikoulutusta ja opettajien täydennyskoulutusta Pirkanmaan, Hämeen ja Satakunnan alueen korkeakouluissa, yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa sekä kesäyliopistoissa. Asiakkaina ovat myös lukuisat yritykset ja yhteisöt.

Vuodesta 1998 kielikeskus on järjestänyt korkeakoulujen opettajille tarkoitettuja *Teaching in English* -kursseja, joilla opetetaan kieltä ja perehdytetään vieraalla kielellä opettamiseen. Tä-

"Enää en vaihda kanavaa kun tulee FST:n uutiset".

– Ruotsi, kauppatieteilijä

"Täytyy myöntää, että tällaisia oppimiselämyksiä en ole monesti elämässäni kokenut. En tiedä johtuuko se siitä, että lukiossa ruotsinkieli ei minua juurikaan kiinnostanut vai siitä, että olen aiemmin saanut huonoa ruotsin opetusta. Tällä kurssilla tuntui siltä, että palaset loksahivat paikalleen. Nyt olen uskaltanut ottamaan graduaineistooni osin ruotsinkielistä haastatteluaaineistoa ja muutenkin olen käyttänyt jo ja tulen käyttämään ruotsinkielisiä teoksia yms. paljon gradussani. Teen gradun Karjaan kunnalle ja Folkhälsanille, joten ruotsinkieltä tulen tarvimaan nyt usein. Eli kiitokset motiivinnista ja erittäin hyvästä ja selkeästä kielioppiopetuksesta."

– Ruotsi, kasvatustieteilijä

män tyyppisen koulutuksen tarve kasvaa korkeakouluissa entisestään mm. työelämän kansainvälistymisen ja vieraskielisten maisteriohjelmien vuoksi.

Yhteiskunnallinen palvelutehtävä on lisäksi linkki työelämään. Asiantuntija- ja kouluttajatehtävän kautta kielikeskus saa tietoa ja palautetta työelämän kieli- ja viestintätarpeista ja lisää henkilökunnan osaamisvarantoa. Yhteyttä koulumaailmaan vahvistaa kielikeskuksen opettajien toiminta täydennyskouluttajina sekä peruskoulun ja lukion oppikirjojen tekijöinä.

Näin toteutamme koulutustehtäväämme

Pedagogiset lähtökohdat

Kielikeskuksen toiminnan päämäärä on oppiminen ja sen tukeminen. Pedagogisen näkemyksemme mukaan

- kieli on viestinnän väline eikä viestintää voi erottaa siitä tilanne- ja kulttuurikontekstista, jossa sitä käytetään. Opetussuunnitelman tulee heijastaa tätä näkemystä.
- oppija on viime kädessä itse vastuussa omasta oppimisestaan. Tätä on kuitenkin tuettava. Kielikeskuksen tehtävä on tarjota oppimisympäristö, jossa opiskelijat voivat saavuttaa sekä opetussuunnitelman mukaiset että itse asettamansa tavoitteet ja hankkia itsenäisen opiskelun taitoja elinikäistä ja elämänlaajuista oppimista varten.

”Opettajalle iso kiitos! On todella hauska nähdä näin asialleen omistautunut opettaja, jonka tavasta toimia näkee myös, että hän välittää oppilaidenkin oppimisesta.”
– Ruotsi, lääketieteen opiskelija

Avoin, opiskelijakeskeinen oppimisympäristö

Kielikeskuksen oppimisympäristön muodostavat varsinaisten toimijoiden (henkilökunnan ja opiskelijoiden) lisäksi opetussuunnitelma, opetus, oppimateriaalit, fyysiset tilat, laitteet ja ohjelmat sekä monikulttuurinen toimintaympäristö. Avoimessa, opiskelijakeskeisessä oppimisympäristössä opiskelijat pääsevät vaikuttamaan tavoitteiden, sisällön ja oppimisen arviointitavan suunnitteluun. Opettaminen ymmärretään oppimisen tukiprosessina.

”It was very good that we all could influence the content of this course. It made learning more interesting and meaningful.”
– English, oral skills course

Opetustiloissamme on mahdollista käyttää tietotekniikkaa esimerkiksi esityksiin, tiedonhakuun ja ryhmätyöskentelyyn. Opetusteknologia mahdollistaa myös verkko-oppimisympäristöjen luomisen. Syyslukukaudella 2005 kielikeskuksessa on noin 50 kokonaan tai osittain verkossa toteutettavaa kurssia. Opettajat käyttävät opetuksen apuvälineenä myös omia kotisivujaan.

Uusi teknologia edellyttää uudenlaista osaamista. Laitoksen oma teknologiatyöryhmä koordinoi ja järjestää opastusta ja koulutusta kielenopetuksen ja -oppimisen opetusteknologiaan ja madaltaa näin teknologian käyttökynnystä yhteistyössä opetusteknologiakeskuksen kanssa. Koulutukseen on osallistunut suurin osa opettajista. ATK-suunnittelija pitää kuukausittain tietotekniikan käyttöön liittyviä kyselytunteja, jolloin henkilökunta saa konkreettista apua teknisiin ongelmiin.

Opetuksen lisäksi kielikeskus ohjaa opiskelijoita itsenäiseen kielenopiskeluun. Itseopiskelustudiossa opiskelijat voivat hyödyntää monipuolista oppimateriaalia, myös verkossa. Opiskelijoilla on mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen, verkottumiseen toisten opiskelijoiden kanssa ja vapaamuotoiseen, itseohjautuvaan kielenopiskeluun. Moniin opintojaksoihin on integroitu opiskelijoiden omien tavoitteiden mukaan laadittuja itsenäisen opiskelun jaksoja. Studiota ja itseopiskelun ohjausta on kehitetty määrätietoisesti vuodesta 1999. Itseopiskelustudion toiminnasta vastaa tiimi, johon kuuluu kielikeskuksen opetushenkilökuntaa sekä kieli- ja käännöstieteiden laitoksen opiskelijoita. He toimivat vertaisohjaajina ja saavat näin aitoja kokemuksia oman alansa asiantuntijatehtävistä. (<http://www.uta.fi/laitokset/kielikeskus/selfaccess/>).

Opetusmenetelmät, oppimistehtävät ja oppimateriaalit

Opetusmenetelmät ja oppimistehtävät auttavat saavuttamaan koulutustehtävän ja pedagogisten lähtökohtien mukaiset tavoitteet. Menetelmien ja tehtävien avulla harjoitetaan tietoja ja taitoja, mutta samalla ne tukevat sellaisten elinikäisten ja elämänlaajuisten oppimis- ja työskentelytapojen omaksumista, joita voidaan hyödyntää kaikissa muissakin opinnoissa ja myös yliopisto-opintojen jälkeen.

Opinnoissa käytetään aktivoivia ja toiminnallisia menetelmiä ja oppimistehtäviä. Menetelmien valinnassa painotetaan yhteisöllistä oppimista, minkä vuoksi kurseilla käytetään paljon pari- ja pienryhmätyöskentelyä. Samalla harjoitetaan vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja. Opiskelijat oppivat tekemällä itse ja ottavat näin vastuuta omasta oppimisprosessistaan. Opinnoissa korostetaan oppimista prosessina pelkän lopputuloksen sijaan. Luentotyypistä opetusta kielikeskuksessa on hyvin vähän, sillä opintojaksoihin kuuluu opiskelijan omaa suullista ja/tai kirjallista tuottamista ja sen arviointia, mihin pienryhmäopetus soveltuu parhaiten.

Oppimistehtävät lähtevät opiskelijoiden tiedontarpeista ja perustuvat todellisen elämän viestintätilanteisiin. Keinoina käytetään esimerkiksi neuvottelu- ja esittämissimulaatioita, case-tapauksia, yritysvierailuja ja vierailuluentoja. Tehtävät sisältävät usein itsenäistä tiedonhakua, kohdekielisten lähteiden käyttöä ja kielellisten apuneuvojen, kuten sanakirjojen, verkkomateriaalin tai kielenoppaiden, kriittisen käytön harjoittelua.

Oppimisprosessin tärkeä osa on rakentavan palautteen saaminen ja antaminen muille. Palautetta oppimisesta annetaan opintojaksojen aikana monin tavoin. Opettajan antaman palautteen lisäksi keskeiseksi arviointitavaksi on nousemassa itsearviointi (esim. portfolioit, oppimispäiväkirjat). Opiskelijoita kannustetaan myös tukemaan toisiaan kielen opiskelussa vertaisarviointia ja -palautetta käyttämällä sekä ohjaamalla heitä rakentavan palautteen antamisessa.

”Kurssin paras anti oli ehdottomasti omien tekstien läpikäyminen luokkatoverin kanssa ja suoran palautteen saaminen omasta kirjoittamisesta.”
– Tieteellinen kirjoittaminen, näyttelijäopiskelija

Koska valmista koulutustavoitteisiin sopivaa materiaalia ei juurikaan ole saatavilla, kielikeskuksessa käytettävä oppimateriaali tuotetaan pääosin itse. Yksi esimerkki on lääketieteen opiskelijoille suunnattu ruotsin kielen opetusmateriaali, jossa harjoitellaan epikriisien kirjoittamista ruotsin kielellä. Materiaali on siirretty itseopiskelustudion sivuille valtakunnallisesti käytettäväksi. Kielikeskuksen opettajat ovat myös korkeakoulutasoisten oppikirjojen tekijöitä (mm. ruotsi, englantia, suomi vieraana kielenä, tieteellinen kirjoittaminen).

Oppimateriaaleissa painotetaan autenttisuutta ja ajankohtaisuutta. Materiaalia laaditaan usein opettajien yhteistyönä, ja sen varastointia ja jakamista varten käytössä on yhteisiä tietokantoja. Yhteisiä materiaalintuottamisprojekteja on myös muiden kielikeskusten kanssa, esimerkiksi valtakunnallisen virtuaalikielikeskuksen osahankkeina (www.virtuaaliyliopisto.fi/vkk/).

Kielikeskus osallistuu yliopiston yhteiseen elektronisten portfolioiden suunnitteluhankkeeseen. Portfolioihin tallennetaan sekä opiskelijoiden henkilökohtaiset opintosuunnitelmat että toteutuneet opinnot ja hankitut taidot. Portfolioon sisältyy myös eurooppalainen kielipassi. Portfolion ja sen sisältämien suullisten ja kirjallisten näytteiden avulla opiskelija pystyy luotettavasti osoittamaan käytännön kielitaitonsa tuleville työnantajilleen.

Opiskelijan opintopolku

Kielikeskuksessa on ryhdytty täsmentämään kieli- ja viestintäopintojen kokonaisuutta yksittäisen opiskelijan näkökulmasta. Tämä tapahtuu eri kielten opintojaksojen välisellä yhteistyöllä ja yhteistyössä ainelaitosten kanssa. Opintopolun tarkoituksena on jo tehdyn ydinainesanalyysin avulla täsmentää opintojaksojen yhteinen tieto- ja taitoaines ja sopia keskinäisestä työnjaosta

muun muassa ainelaitosten kanssa. Kaikki opiskelijan kielikeskuksessa suorittamat kielten opintojaksot tukevat näin toisiaan ja muodostavat loogisesti ja aiempien opintojen pohjalle rakentuvan kokonaisuuden. Sujuva opintopolku takaa opintojen esteettömän etenemisen järjestyksessä ja aikataulussa niin, että kieli- ja viestintäopinnot tukevat pääaineopintoja mahdollisimman joustavasti.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksen ja tiedottamisen keskeinen tarkoitus on auttaa opiskelijaa suunnittelemaan tehokkaasti opintojaan. Ohjauksen avulla opiskelija saa tietoa kieli- ja viestintäopintojen yhteydestä tutkintoonsa, opintojen tavoitteista ja taitotasoista sekä käytännön järjestelyistä. Ohjausta antavat opettajat ja muu henkilökunta, mukaan lukien itseopiskelustudion opiskelijaohjaajat.

Opinto-ohjauksen muotoja ovat henkilökohtainen ohjaus (mm. sähköposti, vastaanotot sekä ohjaustunnit, joilla opiskelijan on mahdollista saada henkilökohtaista ohjausta) sekä opinto-opas ja opetusohjelma. Opinto-oppaan luettavuutta on kehitetty sekä opiskelijaraadin että opetuksen kehittämissyksikön antaman palautteen avulla.

Opinto-oppaan alussa on lyhyt kuvaus viitekehyksen taitotasoasteikoista sekä itsearviointitaulukko (www.uta.fi/laitokset/kielikeskus/CEF). Opintojaksokohtaisissa opetussuunnitelmissa kuvataan opintojakson lähtö- ja tavoitetaitotasot, tavoitteet osaamislausekkeiden muodossa sekä suositeltava suorittamisajankohta, käytettävä oppimateriaali ja arviointitapa.

Kielikeskuksen kotisivuilla on opetussuunnitelma, päivitetty opetusohjelma, henkilökunnan yhteystiedot sekä tietoa itseopiskelumahdollisuuksista. Sivustoa selkeytetään parhaillaan perustamalla eri kielille omat kotisivut, joiden tarkoituksena on toimia ko. kielen keskitettynä tiedonlähteenä ja palvella opiskelijoita kielenoppimisen tukena senkin jälkeen, kun he ovat jättäneet yliopiston.

Opintojen orientoivassa vaiheessa uusille opiskelijoille tiedotetaan yleisesti kieli- ja viestintäopinnoista ja niiden asemasta tutkinnoissa. Lukukausien alussa järjestetään tiedekuntakohtaisia informaatiotilaisuuksia. Myös ainelaitosten opiskelijatuutoreille annettavaa tiedotusta on lisätty, ja henkilökohtaisten opintosuunnitelmien käyttöönotto lisää jatkossa tiedotusta ainelaitosten opintoja ohjaaville tahoille.

KIELIKESKUS ASIANTUNTIJAYHTEISÖNÄ

Kielikeskukseen on keskitetty kaikkien tiedekuntien opiskelijoiden kieli- ja viestintätaitojen opetus. Keskittämisellä ja yhteistyöllä saavutetaan synergiaetuja ja laaja-alaisuutta sekä voidaan varmistaa kielenoppimisen, kieli- ja viestintätaitojen ja kulttuurintuntemuksen opettamisen asiantuntijuus ja siten taata oppimisen laatua. Tämä tuo monia etuja mm. suunnitteluun, sisältöihin, materiaaleihin, kehittämiseen sekä tutkimukseen ja koulutukseen.

- Kielikeskus on Tampereen yliopiston erillislaitos (perustettu 1975).
- Yliopistossa on kuusi tiedekuntaa, joiden kaikki opiskelijat ovat kielikeskuksen opiskelijoita. Opiskelijamäärä on vuosittain n. 5 000, opetusryhmiä on yli 550 ja opintoviikkoja suoritetaan runsaat 15 500.
- Tutkintoon kuuluvat kieliopinnot ovat kunkin tiedekunnan vaatimusten mukaan 7–27 opintopistettä.
- Hallintohenkilöstöön kuuluu johtaja, talousasioista, av-asioista ja opintoasioista vastaavat amanuenssit sekä kaksi toimistosihiteeriä. Lisäksi käytössämme on ATK-suunnittelija.
- Opetushenkilökuntaan kuuluu 24 lehtoria, viisi päätoimista tuntiopettajaa ja noin 30 sivutoimista opettajaa.
- Opettajista noin puolet on opettamansa kielen syntyperäisiä puhujia. Henkilökunnassa on noin 15 eri kansallisuuden edustajia.
- Laitoksen yhteiset työkielet ovat suomi ja englanti.

Asiantuntijuus on henkilökunnan yhteistä pääomaa, ja keskeinen toimintaa ohjaava periaate on osaamisen jakaminen ja yhteistyö. Koko laitos toimii oppimisen tukemiseksi. Asiantuntijuumme perustana ovat tutkimustieto ja sen soveltaminen, käytännön kokemus, toiminnan arviointi ja kehittäminen.

Yksi osa kielikeskuksen asiantuntijuutta on hallinnon ja hallinnollisten järjestelyiden toimivuus, jonka selkeä työnjako ja mutkaton yhteistyö varmistavat. Koska opiskelijamäärä on suuri, hyödynnetään teknologisia ratkaisuja, jotka tehostavat toimintaa ja mahdollistavat seurannan. Esimerkkinä on sähköinen ilmoittautumisjärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 1998 ja jonka suurin käyttäjä kielikeskus on. Sen avulla seurataan esimerkiksi ryhmäkokoja ja kursseille jonottavien määrien kehitystä.

Kielikeskus toimii ammatillisesti haastavassa ympäristössä osana monialaista yliopistoa. Olemme ottaneet aktiivisen toimijan aseman tässä yhteisössä, ja yliopisto on osoittanut luottavansa kielikeskuksen asiantuntemukseen kieli- ja viestintäopintojen suunnittelijana ja toteuttajana. Tämä on tullut selvästi esille mm. tutkintorakenneuudistuksen yhteydessä.

Toiminnan strateginen johtaminen

Kielikeskuksen strategia on henkilökunnan yhteisesti luoma ja jakama perusta, joka ohjaa pitkäjänteisesti kielikeskuksen toimintaa. Strategia käsitetään prosessiksi, joka kehittyy ja muuttuu koko ajan, minkä vuoksi sitä tarkastellaan ja arvioidaan jatkuvasti. Tätä työtä tehtiin esimerkiksi syksyn 2004 aikana pienryhmätyöskentelynä. Varsinainen strategiatyö aloitettiin laitoksella vuonna 1999. Nykyinen strategia on vuosiksi 2005–2008. Se sisältää arvot, joihin kielikeskuksen toiminta nojaa, oman toiminnan ja toimintaympäristön analyysin, kehittämiskymät, avaintavoitealueet sekä toimenpideohjelman.

Strategiaan liittyy henkilöstösuunnitelma, joka linjaa henkilöstön ja eri henkilöstöryhmien kehittämistarpeet, suuntaa ja priorisoi kehittämiskohteita sekä määrittelee työnjakoon, työhyvinvointiin, jaksamiseen ja rekrytointiin liittyviä kysymyksiä. Koska kielikeskus on opetuslaitos, on opetusansioilla rekrytoinnissa suuri painoarvo. Avoinna olevista viroista tehdään viranhakuja täyttöohje, ja viranhakijoilta edellytetään opetusansioita kuvaavaa portfolioa.

Ainelaitoksista poiketen kielikeskuksessa on päätoiminen johtaja, mikä tuo laitoksen toimintaan pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. Johtajan varahenkilö vastaa laitoksen pedagogisesta kehittämisestä.

Tutkimustietoon perustuva opetus

Kielikeskus on ensisijaisesti opetuslaitos eikä tuota esimerkiksi omaa opinnäytetutkimusta. Kielikeskuksen tarjoama koulutus sekä henkilöstön ammatillinen kehittyminen perustuvat kuitenkin tutkimustietoon ja sen soveltamiseen käytännössä sekä opetustyön jatkuvaan reflektointiin. Asiantuntijuumme kuuluu kielen ja viestinnän, kulttuurin, kielenoppimisen ja –opettamisen lisäksi erityisalojen osaamista, ammatti- ja erityiskielten hallintaa, eri alojen keskeisten ja ajankohtaisten aiheiden tuntemusta sekä tietoa työelämästä.

Koko henkilökuntaa, niin virassa olevia kuin sivutoimisiakin, kannustetaan ja tuetaan pitämään yllä ammattitaitoaan ja asiantuntijuuttaan. Kielikeskukseen tilataan mm. useita ammattilehtiä ja meillä on laajahko käsikirjasto. Uusimman tutkimustiedon tuntemista ja soveltamista varten henkilökunta osallistuu aktiivisesti kielen ja opetuksen alaan liittyviin konferensseihin ja seminaareihin sekä seuraa ja tekee uutta tutkimusta. Suurimmalla osalla opetushenkilökuntaa on pedagoginen koulutus, ja lisäkoulutukseen hakeudutaan aktiivisesti (esimerkiksi syksyllä 2005 alkaneeseen yliopistopedagogiseen koulutukseen (30 op) osallistuu neljä opettajaa). Opetuksen kehittäminen perustuu osaltaan runsaaseen sisäiseen koulutukseen, yhteisiin hankkeisiin sekä opetuskokeiluihin. Kehittämiskohteena on tulosten saattaminen kaikkien hyödynnettäviksi.

Tätä varten syksyllä 2005 on jatkettu seminaaritoimintaa, jossa oma henkilökunta ja vierailevat tutkijat alustavat pedagogisista aiheista.

Henkilökunnassa on jatkotutkinnon suorittaneita ja jatkotutkintoa suorittavia opettajia. Opin- näytetutkimusta voidaan tukea varaamalla kokonaistyöajasta pieni osuus tutkimustyön tekemiseen. Etusijalla ovat tutkimushankkeet, jotka liittyvät kiinteästi kielikeskuksen toimintaan. Kielikeskuksen toiminta on myös tutkimuskohteena tutkielmatöissä ja tutkimushankkeissa.

Yhteistyö ja yhteisöllisyys toiminnan kulmakivinä

Kielikeskuksen yhteistyömuotoja

Kielikeskus on lähtökohdiltaan heterogeeninen, monikulttuurinen ja -kielinen yhteisö, jossa on vakinaisen henkilöstön lisäksi paljon tuntiopettajia. Tämän vuoksi toimintakulttuurin yhtenäistäminen ja yhteisöllisyyden lisääminen ovat olleet kielikeskuksen erityinen haaste. Se tarkoittaa henkilökunnan sitoutumista yhteisiin ja yhteisesti määriteltyihin tavoitteisiin, toimintatapoihin ja periaatteisiin sekä asiantuntijuuden jakamista ja yhteisen osaamisen kasvattamista. Kaikki tämä vaikuttaa työssä viihtymiseen, jaksamiseen ja motivoitumiseen sekä tuottaa toimintaan jatkuvuutta. Toimintakulttuuriin ja työilmapiiriin kuuluu luontevana osana se, että hankkeita, työryhmiä jne. käynnistetään tarpeen mukaan joko yksittäisen henkilön tai ryhmän aloitteesta. Yhteistyö konkretisoituu eri tavoin: esimerkkinä ovat opettajatiimit, jotka suunnittelevat opetusta, laativat materiaalia ja seuraavat opetuksen toteutusta toistensa ryhmässä.

Yhteiset pedagogiset kehittämishankkeet ovat vahvistaneet yhteisöllisyyttä, avointa keskustelukulttuuria ja yhteisöllistä toimintatapaa.

Kehittämishankkeita

- Laatu- ja kehittämistyöryhmä (per. 1997), käsittelee ja koordinoi laatuun ja kehittämistyöhön liittyviä kysymyksiä
- Opintomatka *University College London Language Centreen* (1999), 12 osallistujaa
- Kielikeskuspedagoginen koulutus (2000–2001), n. 20 osallistujaa
- OOKI-toiminta ('Opi oppimaan kieliä ja Opi ohjaamaan kielten oppimista') (2001–2003), n. 20 osallistujaa
- Viitekehyskalibrointi (2002–), n. 60 osallistujaa
- Akateeminen portfolio opettajan ammatillisen kehittymisen ja laitoksen toiminnan kehittämisen työkaluna (2003–2004), n. 25 osallistujaa
- Laitosportfoliotyö (2004–), koko henkilökunta

Portfoliokoulutuksessa ryhdyttiin suunnittelemaan laitoksen yhteistä portfolioa, jonka rakentamista on jatkettu laitoksen omin voimin koulutuksen jälkeen. Laitosportfolion tarkoituksena on rakentaa jo olemassa olevista dokumenteista, toiminnoista ja prosesseista kokoava ja systemaattinen työväline ja toimintakulttuuri, joka perustuu yhteistyöhön, yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin sekä sitouttaa samalla toimimaan tavoitteiden mukaan. Laitosportfolio lisää toiminnan ja arvioinnin läpinäkyvyyttä ja toimii itsearvioinnin sekä toiminnan kehittämisen ja johtamisen välineenä. Se muodostaa samalla kielikeskuksen laatujärjestelmän. Laitosportfolio on myös sisäisen tiedonkulun ja perehdyttämisen työkalu sekä ulkoisen viestinnän väline, joka tiedottaa toiminnan päämääristä ja sitä ohjaavista periaatteista.

Tehokas tiedonkulku on yhteisöllisyyden kulmakiviä. Kielikeskuksessa sisäisen tiedotuksen pääkanavia ovat henkilökuntakokoukset, sähköpostilistat, ilmoitustaulu, henkilökuntasivusto sekä oppimisalusta. Kotisivuilla on myös työpaikkaopas, jossa kerrotaan käytännöistä ja niiden taustalla olevista periaatteista. Uuden henkilökunnan perehdyttämiseksi nimetään kullekin henkilökohtainen mentori, joka auttaa ja tukee käytännön asioissa sekä opintojaksojen sisältöky- symyksissä, menetelmissä ja materiaaleissa.

Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota monin tavoin. Kielikeskus järjestää säännöllisesti mm. koulutus- ja virkistystilaisuuksia sekä käyttää ennaltaehkäisevästi työterveyshuollon asiantuntijapalveluja.

Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja koordinoitua

Osallistumme aktiivisesti Suomen yliopistojen kielikeskusten yhteistyöhön. Esimerkkejä ovat virtuaalikielikeskushanke (2002–2006), jota kielikeskus koordinoi, ja koulutus- ja keskustelufoorumi Kielikeskuspäivät. Kielikeskus on myös Suomen yliopistojen kielikeskusten verkoston koordinaattori, ja kielikeskuksen johtaja toimii tällä hetkellä Yliopistojen kielikeskusten johtajien neuvoston ja samalla em. verkoston puheenjohtajana. Uusi kielikeskuksen koordinoima yhteistyömuoto on kielikeskusten opintohallinnon verkosto, joka tekee selvityksiä ja tuottaa aineistoa yhteisiä linjauksia varten.

Kielikeskus on mukana valtakunnallisissa materiaali-, opetus- ja arviointihankkeissa, kuten kieliohjelmassa *Språknät*, korkeakoulujen ruotsin kielen suoritusten yhteismitallisuuden kehittämishankkeessa (KORU) ja tutkintorakenneuudistukseen liittyvässä KIEVI-kehittämishankkeessa. Toimimme lisäksi erilaisissa kielikohtaisissa yhteistyöverkostoissa.

Kielikeskus on opettajavaihtotoiminnan lisäksi jäsenenä kansainvälisissä organisaatioissa kuten EAIE:ssa (*European Association for International Education*) ja yhdessä muiden suomalaisten yliopistojen kielikeskusten kanssa CERCLES:ssa (*Confédération Européenne des Centres de Langues de l'Enseignement Supérieur*). Kielikeskus järjestää myös itse kansainvälisiä tapahtumia yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa (esim. TWICCE-workshopit, NIC-konferenssi ja University of Cincinnati Honors+ -koulutus).

OPPIMISEN JA TOIMINNAN ARVIOINTI

Kieli- ja viestintätaitojen arviointi

Oppimisprosessista saadaan tietoa arvioimalla kieli- ja viestintätaitoja ja niiden kehittymistä tavoitteiden mukaisesti. Pääpaino on viestinnän onnistumisen arvioinnissa, eli arvioidaan sitä, mitä kielen avulla osataan tehdä akateemista asiantuntijuutta vaativissa viestintätilanteissa.

Arvioinnin työvälineenä toimii eurooppalainen viitekehys. Koska se kuvaa yleistä kielenkäyttöä, on arviointikuvauksiin tehty kielikeskuksessa koulutuslakohtaisia tarkennuksia. Arviointikriteerit kuvataan niin, että opiskelijat voivat käyttää niitä itsearvioinnissa. Varmistaakseen arviointien yhdenmukaisuuden opettajat tekevät yhteistyötä ja ristiinarviointeja sekä kehittävät ja testaavat erilaisia arviointitapoja myös kieltenvälisesti.

Käytössä on monipuolisia arviointitapoja, kuten kurssin lopussa toteutettavaa kertauskuulustelua sekä jatkuvaa arviointia, johon vaikuttaa kurssin aikainen suoriutuminen, väliarviointeja, vertaisarviointia ja itsearviointia.

Opiskelijapalaute

Kurssikohtaisissa opiskelijapalautteissa opiskelijoita pyydetään arvioimaan omaa oppimistaan ja siihen vaikuttavia tekijöitä suhteessa panostukseensa. Palautetta kerätään jatkuvasti ja kattavasti: keräämisen ajankohta ja tavat vaihtelevat kurssien aikana pyydettävästä välipalautteesta tai koko kurssin kattavasta dialogista kurssin lopussa tehtävään arviointiin. Käytössä on tarpeisiimme suunniteltuja paperi- ja verkkolomakkeita, joita opettajat voivat tarvittaessa muokata omien opintojaksojensa erityistavoitteita vastaaviksi. Avointa palautetta kerätään myös suulli-

"I t's nice to get profound assessment of the oral presentation. Normally in university, whatever you do, you don't get any assessment but a final mark."

– English oral skills course

"Mukava, kannustava opettaja edisti oppimistani. Oli myös hyödyllistä saada suoraa palautetta omasta kielitaidosta (opettajalta ja muilta kurssilaisilta)."

– Ruotsi, humanistien suullinen opintojakso

sesti arviointikeskusteluissa. Opettajat voivat lisäksi itse arvioida omaa työtään ja opetusryhmän toimintaa omalla lomakkeellaan, mikä antaa pohjaa opiskelijapalautteen tulkinnalle.

Säännöllisin väliajoin palautteista on tehty koko laitokselle koosteita, joiden tulokset on analysoitu ja käsitelty yhteisesti. Edellinen laaja kooste (N=1935) tehtiin kevätlukukaudella 2004. Tällaisen koosteen teko on kuitenkin raskas prosessi, minkä vuoksi keväällä 2006 palautteen käsittelyä monipuolistetaan pienryhmissä tapahtuvaksi analyysiksi, joka kootaan yhteen koko laitoksen käyttöön. Näin entistä useampi henkilö voi osallistua palautteen analysointiin ja sen hyödyntämisestä käytävään keskusteluun. Epävirallisesti tätä on jo tehty yhden kielen sisällä tai samantasoisten kurssien opettajien kesken.

Opiskelijoiden antama palaute otetaan huomioon opetussuunnitelmien tavoitteiden, sisältöjen ja materiaalien kehittämisessä, opintojaksojen kuormittavuuden arvioimisessa sekä käytännön järjestelyissä. Opiskelijat osallistuvat tähän työhön muun muassa laatu- ja kehittämistyöryhmän ja johtokunnan jäseninä. Esimerkiksi tieteellisen kirjoittamisen opintoja on palautteen perusteella entistä paremmin eriytetty tiedekunnittain ja sisältöä integroitu pääaineopintoihin.

Toiminnan itsearviointi

Kielikeskus arvioi omaa toimintaansa jatkuvasti monin tavoin. Itsearvioinnin, laatutyön ja kehittämisen keskeinen toimija on laatu- ja kehittämistyöryhmä, johon kuuluu eri kielten, hallinnon ja opiskelijoiden edustajia. Ryhmä valmistelee, koordinoi ja organisoii kehittämistoimenpiteitä ja -hankkeita, esimerkiksi laitosportfoliotyötä. Ajankohtaisia kysymyksiä käsitellään säännöllisesti myös henkilökuntakokouksissa sekä eri kielten ja hallinnon kokouksissa.

Kielikeskus tekee itse selvityksiä ja kyselyitä toiminnastaan. Vuonna 2003 tehtiin kieli- ja viestintäopintojen kuormittavuusanalyysi, ja vuoden 2005 keväällä selvitettiin kurssien keskeyttämisistä ja niiden syitä. Samassa yhteydessä pyydettiin opiskelijoilta yleistä palautetta kielikeskuksen koulutuksesta. Ryhmäkokoja, jonottajien määriä ja suorituspäästöjä seurataan jatkuvasti, ja seurannan perusteella voimavaroja suunnataan tarpeiden mukaan. Sähköinen kurssi-ilmoittautuminen ja muut opiskelutietojärjestelmästä saatavat tiedot ovat tehneet seurannan entistä helpommaksi ja tehostaneet voimavarojen käyttöä. Lisäksi kielikeskus osallistuu yliopistossa toteutettaviin opintojen arviointihankkeisiin. Palautetta saadaan suoraan tiedekunnilta sekä ainelaitoksilta sekä johtokunnan kautta, jossa tiedekunnilla ja opiskelijoilla on edustus.

Työelämän kokemuksista ja tarpeista saadaan tietoa mm. yliopiston ura- ja rekrytointipalvelujen ja erilaisten selvitysten kautta. Esimerkiksi elokuussa 2005 järjestetyn kehittämispäivän aiheena oli työelämän kieli- ja viestintätarpeet. Alustajina oli ura- ja rekrytointipalveluiden sekä julkisen ja yksityisen sektorin edustajia. Palautetta saadaan myös maksullisen palvelutoiminnan koulutukseen osallistuvilta, jo työelämässä toimivilta ammattilaisilta.

Kielikeskuksen koulutuksen laatu on saanut tunnustusta. Opiskelijat valitsivat vuonna 2000 kielikeskuksen suomen kielen lehtorin Hyvä opettaja -palkinnon saajaksi. Vuonna 2001 Tampereen yliopiston Opetuksen laatu -projekti myönsi kielikeskukselle opetuksen ja oppimisen kehittämispalkinnon Ällästikun ”kielikeskuksessa vallitsevan innostuneen oppimisilmapiirin luomisesta ja innovatiivisten pedagogisten kokeilujen soveltamisesta”.

*****

Tämä esitys on työstetty kielikeskuksen henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteistyönä. Työhön on kutsuttu koko henkilökunta, josta aktiivisesti keskusteluihin, kirjoittamiseen ja kommentoimiseen on osallistunut 15-20 henkilöä. He ovat sitouttaneet henkilökuntaa eri tavoin – sähköpostitse, kyselylomakkein, oppimisalustan kautta jne. Keskusteluissa on ollut mukana myös opiskelijoita. Laajemman opiskelijajoukon ääni tulee näkyviin opiskelijapalautteissa, joista on otteita mukana hakemuksessa.

EHDOTUS KORKEALAATUISEN PERUS- JA/TAI JATKOKOULUTUKSEN YKSIKÖKSI 2007-2009
Ehdotusta täydentävät tilasto- ja taustatiedot

Korkeakoulujen arviointineuvosto pyytää antamaan laatuysikköehdotusta koskevat tilasto- ja taustatiedot tällä lomakkeella. Laatuysikköiden valinnassa painotetaan koulutuksen laatua. Määrällisiä tietoja käytetään asiantuntijaryhmissä lähinnä kokonaiskuvan saamiseksi ehdotuksen tekijän antaman koulutuksen laajuudesta.

Tietoja pyydetään esittämään siinä muodossa kuin ne ovat KOTA -tietokannassa. Mikäli pohja ei vastaa yksikön toimintaa, vastatkaa *soveltuvilta osin*.

Yliopisto	Tampereen yliopisto
Ehdotettava yksikkö	Kielikeskus

Lisätietoja antaa:

Nimi ja asema	Johtaja Ulla-Kristiina Tuomi
Puhelinnumero	03-3551 6463, 0400-732 733
Sähköpostiosoite	ulla-kristiina.tuomi@uta.fi

Yliopiston ehdotus koskee:

- tiedekuntaa
  - osastoa
  - x laitosta
  - koulutusohjelmaa
  - tutkijakoulua
  - muuta, mitä?
-

1. Yksikön opiskelijarakenne

Perustutkinto-opiskelijat	2002	2003	2004
Aloituspaiikat			
Ensisijaiset hakijat			
Hyväksytyt uudet opiskelijat			
Kirjoittautuneet uudet opiskelijat			
Kirjoilla olevat opiskelijat yhteensä			
Suoritetut ylemmät perustutkinnot			
Ylemmän kk-tutkinnon keskimääräinen suoritus aika vuosina*			
Ylemmän kk-tutkinnon keskimääräinen laajuus opintoviikkoina			
Yksikön perustutkinto-opiskelijoiden suorittamat opintoviikot			

* yhden desimaalin tarkkuudella

Jatko-opiskelijat	2002	2003	2004
Kirjoilla olevat opiskelijat yhteensä			
Suoritetut lisensiaatin tutkinnot			
Suoritetut tohtorin tutkinnot			

Sivuaineopiskelijat (muualta kuin omasta yksiköstä)	2002	2003	2004
Opiskelijat yhteensä	4518	4678	4788
Yksikön sivuaineopiskelijoiden suorittamat opintoviikot	14869	15538	15915

Muu yksikön antama koulutus (esim. muuntokoulutus)	2002	2003	2004
Yksikössä suoritetut muut opintoviikot yhteensä			

Muun yksikön antaman koulutuksen kuvaus:

2. Yksikön opetus-, tutkimus- ja muu henkilökuntarakenne

Opetus-, tutkimus- ja muu henkilökuntarakenne (henkilötyövuosina)	2002	2003	2004
Opetus- ja tutkimushenkilökunta	44,2	42,0	45,2
Professorit			
Lehtorit	22,0	22,0	21,6
Päätoimiset tuntiopettajat	5,9	4,2	5,6
Sivutoimiset tuntiopettajat	16,3	15,7	18,0
Yliassistentit/apulaisopettajat			
Assistentit			
Tutkijat			
Muu henkilökunta	7,0	7,1	7,2

3. Yksikön rahoitus

Rahoitus	2002	2003	2004
Toimintamenoäärärahat (1000€)	2062	2122	2322
Ulkopuolinen rahoitus (1000 €)	148	156	196

4. Tutkijakoulut ja valtakunnalliset koulutusverkostot

Toiminta tutkijakoulun tai valtakunnallisen koulutusverkoston koordinaattorina (k) tai partnerina (p) eri vuosina:
Virtuaalikielikeskushankkeen koordinaattori 2002-2006

5. Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneiden työhön sijoittuminen valmistumisvuoden mukaan

Työhön sijoittuminen	Valm.vuosi 2000	Valm.vuosi 2001	Valm.vuosi 2002
Työllistymisprosentti tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan kalenterivuoden lopussa			

Sijoittumistietojen lähde ja arviointi tiedon luotettavuudesta, esim. sijoittumisselvitysten vastausprosentista:

6. Muuta huomioitavaa

Mikäli osa pyydetyistä tiedoista puuttuu, perustelkaa, miksi niitä ei voida antaa:
Kielikeskuksella ei ole omia pääaineopiskelijoita, vaan kaikki yliopiston perustutkinto-opiskelijat suorittavat osan tutkintoihinsa kuuluvista opinnoista (kieliopinnot) kielikeskuksessa.

Muuta huomioitavaa: